

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Η ακρίβεια συνθλίβει τα άτομα με αναπηρία – Ανεπαρκής η κυβερνητική στήριξη

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 4263/31-03-2026 Ερώτηση

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 4263/31-03-2026 Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή σας ενημερώνουμε ως εξής:

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σχεδιάζει και υλοποιεί πολιτικές με στόχο την πλήρη ισότητα, την ανεξάρτητη διαβίωση και την κοινωνική ενσωμάτωση χωρίς αποκλεισμούς των ατόμων με αναπηρία. Οι πολιτικές αυτές στοχεύουν στην εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης και στην παροχή ίσων ευκαιριών στην καθημερινή ζωή. Ειδικότερα:

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 95 του ν. 5043/2023, το μηνιαίως καταβαλλόμενο ποσό των προνοιακών παροχών σε χρήμα της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30), οι οποίες χορηγούνται σε άτομα με αναπηρία από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), αυξήθηκε κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες (8%) από την 1^η Μαΐου 2023. Επιπλέον, με το άρθρο 72 του νόμου 5217/2025 θεσπίζεται από το 2025 και εφεξής ετήσια οικονομική ενίσχυση ύψους 250€, μεταξύ άλλων και για τους δικαιούχους προνοιακών παροχών σε χρήμα που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ. Αιτήματα για περαιτέρω αύξηση των ποσών που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ σε ΑμεΑ, εξετάζονται πάντα σε συνάρτηση με τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Περαιτέρω σας γνωρίζουμε ότι, εκτός των προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης υλοποιούνται με ευθύνη του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας τα παρακάτω προγράμματα παροχής υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία:

1.Πιλοτικό Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»

Ο θεσμός του Προσωπικού Βοηθού αποτελεί μια σημαντική υπηρεσία για την προαγωγή της ανεξάρτητης διαβίωσης, την αποτροπή της ιδρυματικής φροντίδας, καθώς και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία.

Η εν λόγω υπηρεσία θεσπίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα (ν. 4837/2021, άρθρα 32-39) και εφαρμόζεται πιλοτικά σε δύο φάσεις (η πρώτη στην Περιφέρεια Αττικής για δύο έτη και η δεύτερη στο σύνολο της Επικράτειας για ένα έτος).

Με το άρθρο 22 του ν. 5178/2025 δόθηκε παράταση της πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας έως τη λήξη του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού του έργου.

Κατόπιν των ανωτέρω, πραγματοποιήθηκαν δύο νέες κληρώσεις, από τις οποίες προέκυψαν 580 νέοι ωφελούμενοι του Προγράμματος. Συνολικά περίπου 1.820 άτομα με αναπηρία έχουν λάβει την υπηρεσία του προσωπικού βοηθού.

Το εν λόγω πρόγραμμα αποσκοπεί πρωτίστως την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ωφελούμενων και στη συμπερίληψή τους στην κοινωνία επί ίσοις όροις με όλους τους πολίτες. Μετά το πέρας του πιλοτικού και κατόπιν αξιολόγησης των συμπερασμάτων αυτού, θα επαναξιολογηθούν όλες οι παράμετροι του προγράμματος και θα θεσμοθετηθεί η επέκταση του Προγράμματος.

2. Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης

Οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) αποτελούν το σύνολο των δομών ή εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μόνιμη διαμονή ατόμων με αναπηρία, προσφέροντας συστηματική υποστήριξη από τον εκάστοτε αρμόδιο φορέα. Σκοπός τους είναι η διασφάλιση συνθηκών κατάλληλων για ύπνο, σωματική υγιεινή, καθαριότητα και αξιοπρεπή καθημερινή διαβίωση.

Η μετάβαση των ατόμων με αναπηρία σε ανοιχτές δομές στην κοινότητα έχει προβλεφθεί με το άρθρο 22 του ν.3329/2005, (81 Α΄) «Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις». Με την υπ. αριθμ. Δ12/ΓΠοικ.13107/283/2019 (1160 Β΄) ΚΥΑ «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες» προβλέπεται η διαβίωση σε ΣΥΔ των ατόμων με νοητικές, κινητικές και αισθητηριακές αναπηρίες.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. Δ12γ/ΓΠ2502/2025 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Φ.Ε.Κ. 965 Β΄), η οποία καθορίζει τα κριτήρια και τη διαδικασία αποζημίωσης για τις Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.), Στέγες Αυτόνομης Διαβίωσης και Οικοτροφεία που έχουν συνάψει συμβάσεις με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, έχει ήδη προβλεφθεί αύξηση κατά είκοσι (20) ευρώ στο ημερήσιο επίδομα διαμονής/τροφής.

Η εν λόγω αύξηση αφορά στους φιλοξενούμενους των Σ.Υ.Δ. που παρουσιάζουν ήπιας ή μέτριας μορφής

νοητική υστέρηση ή άλλου τύπου αναπηρία, εφόσον διαθέτουν ανεπτυγμένο βαθμό αυτονομίας και ικανότητας αυτοεξυπηρέτησης, χωρίς να απαιτείται για αυτούς υψηλού επιπέδου υποστήριξη από το Φορέα.

Συγκεκριμένα, το ημερήσιο νοσήλιο – τροφείο έχει ανέλθει στο ποσό των εξήντα (60) ευρώ από τα σαράντα (40) ευρώ, ποσό το οποίο είχε οριστεί με την αριθ. Δ29α/Φ.ΘΕΣΜ./ΓΠ26275/1048/2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β' 172). Όσον αφορά το ημερήσιο τροφείο για ωφελούμενους που διαμένουν σε Οικοτροφεία, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2716/1999, ή Στέγες Αυτόνομης Διαβίωσης (Σ.Α.Δ.) αυτό αυξάνεται στα πενήντα (50) ευρώ, βάσει της υπ' αριθμ. Δ12γ/ΓΠ2502/2025 ΚΥΑ (965 Β'), από τριάντα τέσσερα ευρώ και εξήντα τρία λεπτά (34,63 €), ποσό το οποίο είχε οριστεί με την αριθμ. 91778/2022 ΚΥΑ (Β'5186).

3. Πιλοτικό Πρόγραμμα Αποϊδρυματοποίησης

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την αριθ. 13359/19-09-2025 ΚΥΑ (5006 Β'), η υλοποίηση του προγράμματος αποϊδρυματοποίησης των ατόμων με αναπηρία (Β'4590/2017), η οποία αφορά την πιλοτική εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος στο παράρτημα ΑμεΑ Λεχαινών του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και στα Παραρτήματα ΑμεΑ του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής, και ειδικότερα τη μεταστέγαση των φιλοξενούμενων και τη διαβίωσή τους σε ασφαλή και υποστηρικτική δομή ή σε δομή οικογενειακού τύπου ή επιστροφή στην οικογένεια με ταυτόχρονη υποστήριξή τους από το πρόγραμμα, παρατείνεται μέχρι 31-12-2028, προκειμένου να ολοκληρωθεί επιτυχώς το πρόγραμμα, να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα και να ληφθούν ανάλογες αποφάσεις περί ευρύτερης εφαρμογής.

4. Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ)

Στο πλαίσιο της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού και με σκοπό την υποστήριξη μελών των οικογενειών που έχουν αναλάβει τη φροντίδα Ατόμων με Αναπηρίες, λειτουργούν 134 Κέντρα Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.Η.Φ.) πανελλαδικώς. Οι δομές των Κέντρων Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.Η.Φ.) παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας και δημέρευσης. Η μέγιστη δυνατή ημερήσια διάρκεια λειτουργίας τους ανέρχεται στις δεκαέξι (16) ώρες, με την παροχή των υπηρεσιών να διαμορφώνεται βάσει των ιδιαίτερων απαιτήσεων των Ατόμων με Αναπηρία.

Το θεσμικό πλαίσιο των Κ.Δ.Η.Φ. ορίζεται από το Π.Δ. 395 (166 Α'/1993) με θέμα «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ.», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η καταβολή νοσηλίου – τροφείου στους δικαιούχους φιλοξενούμενους σε Κ.Δ.Η.Φ. πραγματοποιείται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ο οποίος συμβάλλεται με φορείς που λειτουργούν Κ.Δ.Η.Φ. και επιχορηγείται από το

Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον σκοπό αυτόν, ενώ ορισμένα προγράμματα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας, τα οποία παρέχονται από τα Κ.Δ.Η.Φ., δύνανται να συγχρηματοδοτούνται και από το ΕΣΠΑ. Στην έννοια του νοσηλίου από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. περιλαμβάνονται η διημέρευση, όλο το πρόγραμμα πράξεων θεραπείας που έχουν ανάγκη τα άτομα με αναπηρία, οι δράσεις κοινωνικοποίησης, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, η δημιουργική απασχόληση, η ψυχαγωγία, η ιατρική παρακολούθηση και η μεταφορά τους από το σπίτι στο Κέντρο και το αντίστροφο.

5. Πιλοτικό Πρόγραμμα Ψηφιακής Εκπαίδευσης και Ενδυνάμωσης των Ηλικιωμένων και των Ατόμων με Αναπηρία.

Το πιλοτικό πρόγραμμα «Ψηφιακή εκπαίδευση και ενδυνάμωση των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία» θεσπίστηκε με το άρθρο 77 του ν.5129/2024 (Α' 124). Στόχοι του προγράμματος είναι η ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης και η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων των ψηφιακών τεχνολογιών.

Με την υπ' αρ. 9836/4-7-2025 Κ.Υ.Α. (Β' 3569) εξειδικεύεται το περιεχόμενο και ρυθμίζονται οι όροι για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος. Το εν λόγω πρόγραμμα αποσκοπεί στην ψηφιακή ενδυνάμωση των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία μέσω της υλοποίησης στοχευμένων υποστηρικτικών παρεμβάσεων ως προς:

- την προώθηση της αυτονομίας τους στη διαβίωση
- τον περιορισμό της εξάρτησής τους από το ευρύτερο υποστηρικτικό τους δίκτυο
- την ενδυνάμωση της κοινωνικής τους ένταξης.
- την αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης.

Οι υποστηρικτικές δράσεις ψηφιακής εκπαίδευσης και ενδυνάμωσης επιδιώκουν την άρση της τεχνοφοβίας, την ψυχολογική και συμβουλευτική υποστήριξη και τον ψηφιακό εγγραμματισμό των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία με την απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων, τουλάχιστον βασικού επιπέδου, σύμφωνα με τις πέντε θεματικές περιοχές του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για την Ψηφιακή Ικανότητα των Πολιτών - DigiComp (Digital Competence Framework), ήτοι:

- i) Γραμματισμός πληροφοριών και δεδομένων
- ii) επικοινωνία και συνεργασία
- iii) δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου,
- iv) ασφάλεια και
- v) επίλυση προβλημάτων

Το Πρόγραμμα, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη από τις αρχές Μαΐου 2026, ολοκληρώνεται με το πέρας του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Αφορά 2.800 άτομα με αναπηρία, με ποσοστό αναπηρίας ίσο ή μεγαλύτερο του 50%, έχει συνολική διάρκεια ογδόντα (80) ωρών και προϋποθέτει φυσική παρουσία.

Η εκπαίδευση υλοποιείται από εκπαιδευτές-ψηφιακούς βοηθούς στους Κόμβους Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ατόμων με Αναπηρία των οποίων η λειτουργία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1431/23-1-2026 Απόφαση της Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Έγκριση λειτουργίας Κόμβων Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ατόμων με Αναπηρία σε Δικαιούχους Φορείς του Πιλοτικού Προγράμματος Ψηφιακής Ενδυνάμωσης των Ηλικιωμένων και των Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 77 του νόμου 5129/2024 (Α' 124)» (ΑΔΑ:ΡΙΨ746ΝΛ2Α-4ΒΛ).

6. Πιλοτικό Πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας με τίτλο: «Υποδομές Προσβασιμότητας και υποστήριξης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας και αισθητηριακές αδυναμίες»

Το Πιλοτικό Πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας σε χώρους μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία καθώς και σε δημόσια κτίρια υλοποιείται με τη θέσπιση του ν. 4997/2022 , το άρθρο 53 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20 του ν. 5178/2025. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άτομα με κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία και ποσοστό συνολικής αναπηρίας 67% και άνω.

Το πρόγραμμα, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αφορά παροχή οικονομικής ενίσχυσης για παρεμβάσεις προσβασιμότητας σε οικίες, δύο δημόσια κτίρια και ιδιωτικούς χώρους εργασίας. Το πρόγραμμα, που βρίσκεται σε εξέλιξη, προβλέπεται να υλοποιηθεί στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Μέσω του προγράμματος χρηματοδοτούνται παρεμβάσεις που διευκολύνουν την καθημερινή διαβίωση και ενισχύουν την αυτονομία των πολιτών. Οι εργασίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την εγκατάσταση ραμπών, αναβατορίων, χειρολισθήρων και ειδικών διαμορφώσεων σε χώρους υγιεινής.

Τα ανωτέρω προγράμματα συμβάλλουν ουσιαστικά στην κοινωνική ένταξη και στην ίση συμμετοχή όλων των πολιτών στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ